

ідеологічні уявлення та перші форми людської духовності – релігія, мораль, мистецтво.

Від появи перших людей до завершення енеолітичної епохи на теренах України пройшло кілька великих міграційних потоків, що приносили з собою нові вміння і досягнення. Культурні надбання первісної епохи лежать в основі як загальної культури людства, так і української культури зокрема.

Про здобутки матеріальної і духовної культури свідчать археологічні знахідки, зроблені на пам'ятках України. Вони ілюструють процес розвитку мислення людини, її адаптації до навколишнього середовища. Поховання, культові споруди, витвори мистецтва і прикраси розповідають про становлення духовного світу давнього населення.

Цього року підготовлено до друку конспект лекції «Культура бронзового та раннього залізного віку». Відкриття бронзи та її поширення викликали принципові зміни в усіх сферах життя суспільства. Удосконалювалось виробництво, зародилась приватна власність, розширився обмін і контакти між окремими районами. З'явилися поховання під курганними насипами, багато з них досліджено на території України. Бронзолivarне виробництво сприяло виникненню в Україні потужних осередків металообробки. Ливарна справа виокремилась у самостійну галузь, досить швидко людина оволоділа різними її видами: кування, лиття, карбування, гравіювання по металу.

Перехід від бронзового до залізного віку позначився революційними змінами в господарстві, технологіях обробки металів, військовій справі, побуті. У цей час історія України перейшла від дописемного, праісторичного, до писемного, історичного періоду. З'явилися підстави говорити про реальні, а не умовні, назви племен і народів, що населяли Україну, вивчати особливості їх буття на тлі епохальних історичних подій. Новим у розвитку мистецтва можна вважати появу спеціалізації, виділяються художники, співаки, розповідачі. Провідним видом творчості продовжує залишатися прикладне мистецтво.

Робота зі створення конспектів лекцій з дисципліни «Історія української культури» продовжується, зокрема на наступний рік заплановано видання конспекту лекції «Культура Київської Русі».

М.Є. Целуйко

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ

Перед вищою освітою постають нові завдання, пов'язані із новими умовами соціалізації, у тому числі виховання компетентної особистості фахівця. Структура мотивів студента, сформована під час навчання, стає стрижнем особистості майбутнього фахівця. Отже, розвиток позитивних

навчальних мотивів – невід’ємна складова частина у процесі навчання студента як особистості.

Мотивація є основним засобом, який дасть змогу підвищити рівень зацікавленості студентів до навчального процесу, а також їх особистий науковий, творчий потенціал. Від недостатньо вмотивованого студента нічого очікувати сприяння ні з розвитку знань, ні з розвитку науки.

Одне з найбільш поширених перешкод процесу навчання полягає у втраті студентом мотивації продовження навчання. Втрата мотивації може бути серйозним ускладненням, оскільки студентові наразі дуже важко зосередитися на виконанні завдань. Набагато складніше стає готуватися до виконання тестових завдань, складання іспитів, завершення проектів. Саме мотивація проковує людину долати у процесі навчання різні труднощі, почуття нудьги чи втоми. Без мотивації власне завдання навчання втрачає будь-який сенс. Однак тих, хто побоюється можливої втрати мотивації, можна легко заспокоїти. Бажання і можливість учитися можуть бути стимульовані штучними прийомами.

Дуже корисним є зосередитися на невеликих завданнях, які можна виконати легко. Розвивати мотиви досягнення цієї мети надзвичайно важливо. Тому обов'язковим є організація такого процесу, де ставиться завдання, яке потрібно вирішити. Тобто кожне заняття з теми або іншого рішення проблеми мусить бути націлене на результат, що дає змогу студентам переживати успіх у діяльності.

Також час об'єктивно вимагає зміни ролі й місця викладача в процесі навчання. Студент може бути дійовою особою, а викладач - його партнером у навчанні й розвитку. Навчально-виховний процес має базуватися на взаємному обміні думками як між викладачем та студентами, так і між студентами. При цьому головне завдання викладача донести до студента фахові знання враховуючи та за потребою корегуючи наукову позицію студента.

Позитивною мотивацією навчальної діяльності студентів може бути створення викладачем проблемної ситуації, що спонукає студентів до пошуку рішення проблеми, крок за кроком підводячи їх до мети. Для цього новий навчальний матеріал подається у формі проблемного завдання. В його умові є протиріччя, які потрібно знайти і вирішити. Процес пізнання студентів при даній формі подання інформації наближається до пошукової, дослідницької діяльності.

До шляху підвищення мотивації також слід включити:

- запровадження системи рейтингової оцінки знань студентів;
- забезпечення наочності у навчанні;
- запровадження системи публікації успіхів студентів і нагородження їх за чудові успіхи й прагнення;
- можливість запровадити індивідуальну систему навчання студентів;

- використання активних методів навчання в умовах раціонального поєднання різних організаційних форм навчання;
- розв'язування нових і незвичних задач, які вимагають інших, раніше студентам невідомих, способів опрацювання;
- мотивацію творчої активності студентів;
- дотримання принципів зв'язку теорії і практики;
- підвищення прикладної спрямованості результатів навчання;
- формування навичок користувача інформаційних технологій;
- мотивацію студентів до активності в інтернет-форумах, присвячених курсу, он-лайн курсах.

О.В. Кравченко

НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ "ІСТОРІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ"

У самостійній роботі студентів з вивчення історії залізничного транспорту важливе місце належить виконанню навчальних завдань, які спрямовані на поглиблене опрацювання й узагальнення матеріалу. Завдання сприяють формуванню у молоді як сукупності вмінь та навичок практичної професійної діяльності, так і рис характеру майбутнього фахівця-залізничника.

Застосування навчальних завдань передбачає створення мотивації у студентів щодо вивчення історії галузі, достатнє інформаційне та методичне забезпечення їх виконання, індивідуалізацію завдань з урахуванням особливостей спеціальності студентів, місць їх постійного проживання, виробничої практики та майбутньої роботи, рівня підготовки, особистих інтересів.

У практикумі "Історія залізничного транспорту" вміщена система різноманітних навчальних завдань, що призначені:

- для розвитку вміння аналізувати текст, документ, мапу, статистичні матеріали та інші джерела, що містять інформацію з історії залізничного транспорту;
- з'ясування походження залізничних термінів;
- аналізу причинно-наслідкових зв'язків у розвитку залізничного транспорту, визначення тенденцій його еволюції;
- вивчення подій, які мали ключове значення у розвитку залізничної справи, їх хронологічне визначення;
- порівняння процесів і подій, характерних для залізниць різних країн;